

to i lid pro rozlehlost města, neboť bylo v těch dobách válkami téměř zpusťeno. A když jsme byli postaveni ve velikém smutku, poněvadž ani otec nám, ani my otci, ani nikdo z nás nemohl pomoci těm, kteří leželi před hradem, došlo k roztržce mezi našimi nepřáteli, kteří obléhali řečené město nad řekou Pádem, takže utkavše se spolu, vrátili se každý do svého domova. Náš otec, dozvěděl se o tom, přijel do Parmy se svým vojskem po řece Pádu a poručil vyzdvihnout potopené lodi ze dna řeky a tak se přeplavil s malou družinou do města Cremony. A druhého dne spojivše vojska vytáhli jsme na pomoc těm, kteří byli před hradem Pizzighettone. A s pomocí Boží jsme byli tak posíleni, že jsme byli silnější než všichni naši nepřátelé; byli jsme totiž v počtu tří tisíc jízdních oděnců. Když jsme poznali, že před tímto hradem nic nepořídíme, rozhodli jsme se táhnout na pomoc hradu pavijiskému, o němž byla již dříve zmínka. Nepřátelé zvěděvše to poslali své rádce a lstivě vyjednávali s naším otcem a uzavřeli s ním příměří na ten způsob, že ustoupí z pole a že bude moci zásobit v době příměří hrad Pavii potravou; nepřátelé ujišťovali, že tomu nebudou zabraňovat, a krásnými a hledanými slovy mu mnoho jiného slibovali. A tak jsme stáhli lid svůj z polí, rozdělivše ho po městech a vsích. Nepřátelé však příměří a úmluvy vůbec nedodrželi, a tak ztracen byl hrad Pavia, poněvadž nepřátelé nedovolili jej zásobit potravou, jak slíbili. A tak otec náš se svým lidem se ocitl pro jejich pochlebné řeči a klamně sliby v nedostatku peněz i potravy. Když pak nastala zima, nemohli jsme ani polem ležet. A tak se na nás osvědčilo přísloví: „Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek.“

Toho času pak Ferrarští, Veronští, Mantovští a Milánští získavše posilu zajali velitele legátova, hraběte z Armagnaku, který ležel v předměstí ferrarském, a mnohé z jeho vojska pobili, jiné utopili v Pádu a vojsko jeho v takové míře potřeli, že si legát nemohl již opatřit nové ani s nepřáteli se v poli utkat, až posléze byl vypuzen ze země.

Potom náš otec vida, že se mu nedostává prostředků a že není již s to vést válku, rozhodl se ze země odejít a zanechat ji domácím šlechtě a starším měst, a to Parmu pánům Rossiům, Reggio Foglianům, Modenu Piům, Cremonu Ponzoniům, kteří všichni dali ona města našemu otci do moci; on pak chtěl jim je beze změny vrátit. Lukku však chtěl prodat Florentským, ale uposlechnuv rady naší a svých rádců odevzdal ji pánům de' Rossi, kterým již svěřil Parmu.

KAPITOLA VII

V TĚ DOBĚ, kdy jsme byli v Lukce, dával, který „stále hledá, koho by pohltit“, a nabízí lidem slasti, v nichž se ukrývá žluč – již dávno předtím nás pokoušel, ale s pomocí Boží milosti jsme přec odolali –, sám nemoha, ponoukl lidi špatné a zkažené, kteří se ustavičně drželi při našem otci, aby nás svedli z cesty pravé do osidel špatnosti a smilství, a tak byvše svedeni od lidí zkažených, byli jsme zkaženi spolu se zkaženými.

Posléze se dal náš otec nedlouho po nás na cestu k Parmě a přijeli jsme společně do vsi jménem Terenzo v kraji parmském v neděli dne 15. srpna, na niž připadlo Nanebevzetí Panny Marie. Této noci pak, když nás spánek přemohl, ukázalo se nám toto vidění: Anděl Páně se postavil vedle nás na levé straně lůžka a udeřil nás do boku řka: „Vstaň a pojď s námi!“ My pak jsme v duchu odpověděli: „Pane, nevím, ani kam, ani jak bych s vámi šel.“ A on, uchopiv nás za vlasy na temeni hlavy, vznesl se s námi do vzduchu až nad veliký šik ozbrojených jezdců, kteří stáli před jedním hradem připraveni k boji. I držel nás ve vzduchu nad zástupem a pravil nám: „Pohleď a viz!“ A hle, druhý anděl, sestupující z nebe, držel v ruce ohnivý meč a udeřil jednoho muže uprostřed šiku a uťal mu tím mečem pohlavní úd; a ten muž jakoby smrtelně raněn umíral sedě na koni. Tu anděl drže nás za vlasy pravil: „Poznáváš toho, jenž byl udeřen od anděla a zraněn až k smrti?“ I řekli jsme: „Pane, neznám, ani místa nepoznávám.“ Řekl: „Věz, že je to viennský vévoda, který byl pro hřích smilství od Boha takto raněn; nyní se tedy měj na pozoru a také otci svému můžeš říci, aby se varoval podobných hříchů, nebo vás postihnou ještě věci horší.“ My pak jsme litovali řečeného vévodu Guiga, jehož babička byla sestrou naší babičky a on sám byl synem sestry krále uherského Karla Prvního. Tázali jsme se anděla, zda se bude moci vyzpovídat před smrtí. I byl jsem velice zarmoucen. Anděl pak odpověděl řka: „Bude se moci vyzpovídat a bude živ několik dní.“ Tehdy jsme viděli na levé straně šiku stát mnohé muže, oděné do bílých plášťů, jako by to byli mužové veliké vznešenosti a svatosti, a rozmlouvali navzájem pohlížejíce na šik a na to, co se stalo; a dobře jsme je pozorovali. Přece se nám však nedostávalo milosti otázat se, ani anděl sám od sebe nepověděl, kdo neb jací byli ti muži tak veliké důstojnosti. A potom jsme byli rychle

vráceni na své místo, když již svítila denice. Tu přišel Tomáš z Ville-neuve, rytíř z kraje lutyšského, komoří našeho otce, a vzbudil nás řka: „Pane, proč nevstáváte, váš otec již hotov sedá na koně!“ Vstali jsme a byli jsme jako rozlámaní a tak zmalátněli jako po veliké cestovní ná-maze. I řekli jsme mu: „Kam máme jet? Vždyť této noci jsme tolik zku-sili, že nevíme, co bychom měli činit.“ Tu řekl nám: „Co se stalo, pa-ne?“ I řekli jsme mu: „Vévoda zemřel; a náš otec chce shromáždit vojsko a táhnout na pomoc vévodovi, který válčí s hrabětem savojským. Naše pomoc mu neprospěje, protože zemřel.“ On pak se nám vysmál a onoho dne, kdy jsme přijeli do Parmy, pověděl našemu otci vše, co jsme mu byli řekli. Tu náš otec, dav si nás zavolat, tázal se nás, zdali je to pravda a zdali jsme měli takové vidění. Odpověděli jsme mu: „Ovšem pane, vezte s jistotou, že vévoda je mrtev.“ Otec však do-mlouvaje nám řekl: „Nevěř snům.“ Avšak svému otci a jmenovanému Tomáši nepověděli jsme v úplnosti vše, jak jsme to viděli, nýbrž pou-ze to, že vévoda zemřel. Po několika dnech pak přišel posel nesa zprá-vu, že vévoda shromáždív své vojsko přišel před kterýs hrad hraběte savojského a že byl zasažen velikým šípem z jednoho samostřílu uprostřed všech svých rytířů a že po několika dnech vyzpovídav se zemřel. Tehdy náš otec uslyšev ty zprávy pravil: „Divíme se velice to-mu, že náš syn nám jeho smrt napřed předpověděl.“ A velice se tomu divili on i Tomáš, ale nikdo potom s nimi o té věci nemluvil.

KAPITOLA VIII

POTOM náš otec vida, že se mu nedostává prostředků a že nemůže dále válčit proti řečeným pánům Lombardie, pomýšlel na svůj návrat a chtěl nám odevzdat ta města i vedení války. My však jsme odmítli, čeho bychom nemohli zastat se ctí. Tehdy, dav nám povolení k odchodu, poslal nás napřed do Čech. A sjednavše příměří se svými nepřáte-li, prošli jsme územím mantovským do Verony a odtud do hrabství ty-rolského; zde jsme se shledali se svým bratrem Janem, kterého náš otec oženil s dcerou vévody korutanského a hraběte tyrolského. Tento vévoda, tchán našeho bratra, měl dříve za manželku sestru naší mat-

ky jménem Anna, jak bylo výše psáno. Po její smrti si vzal za manžel-ku sestru vévody brunšvického a s ní měl řečenou dceru Markétu. A s tou odevzdal našemu bratru po své smrti vévodství korutanské a hrabství tyrolské; neboť neměl mužského potomka. A tak nastal mír mezi ním a naším otcem, neboť předtím byli nepřáteli, protože náš otec vyhnal z Čech téhož vévodu, jak je o tom výše psáno. Posléze jsme prošli Bavorskem, kde jsme se setkali se svou starší sestrou Markétou, která měla jediného syna Jana s Jindřichem, vévodou bavorským. Po-tom jsme dospěli do Čech, kde jsme nebyli po jedenáct let. Shledali jsme, že několik let předtím zemřela naše matka jménem Eliška.

Ještě za jejího života byla naše mladší sestra jménem Guta poslána do Francie a provdána za Jana, prvorozeného syna francouzského krále Filipa, jehož sestru Blanku jsme měli za manželku. Třetí pak a poslední naše sestra jménem Anna byla v těch dobách u řečené naší sestry ve Francii. A tak když jsme přišli do Čech, nenalezli jsme ani ot-ce, ani matku, ani bratra, ani sestru, aniž koho známého. Také řeč če-skou jsme úplně zapoměli, ale později jsme se jí opět naučili, takže jsme mluvili a rozuměli jako každý jiný Čech. Z Boží milosti jsme do-vedli mluvit, psát a číst nejen česky, ale i francouzsky, italsky, němec-ky a latinsky tak, že jsme byli mocni oněch jazyků stejně jednoho ja-ko druhého.

Tehdy náš otec odjel do hrabství lucemburského pro jakousi vál-ku, kterou tam vedl s vévodou brabantským, on sám i se svými spojen-ci, totiž biskupem lutyšským, markrabím julišským, hrabětem gel-derským a ještě s mnohými jinými, a nám svěřil svou pravomoc nad Čechami po dobu své nepřítomnosti.

Toto království jsme našli tak zpustošené, že jsme nenašli jediný svobodný hrad, který by nebyl zastaven se všemi královskými statky, takže jsme neměli, kde bychom přebývali, leč v měšťanských domech jako jiní měšťané. Pražský hrad byl zcela opuštěn, pobořen a zničen, neboť od časů krále Otakara II. byl celý ztroskotán až k zemi. Na tom místě jsme dali nově vystavět veliký a krásný palác s velikým nákla-dem, jak je dnes kolemjdoucím patrno. V té době jsme poslali pro svou manželku, ježto byla dosud v Lucembursku. Ta pak přišedši mě-la po roce prvorozenou dceru jménem Markéta. V těch dobách dal nám otec markrabství moravské, a toho titulu jsme užívali. Když pak